

influentem & innatam substantiam, simul iunctam sequitur. At quum inter calida corpora influenza spiritus plus momenti habere videatur, ad omnium partium insitum calorem excitandum: quandoquidem etiam ipse sanguis, calorem ab eo suscipere creditur, non mirum si aliquando solus spiritus, natium calidum à Galeno esse dicitur. Quoniam præterea calor ingenitus mitis est, sanguis autem omnium aliorum humorum particeps, acrior ex bile redditur, ex pituita mitior, plusque sanguinis gignitur vigente pituita, quam alio humore, merito aliquando dicere solet, calidi natium substantiam ex sanguine & pituita constare: quod perinde est, ac si diceremus, sanguinem pituitosum, magis quam biliosum, aut melancholicum ad singulas partes nutriendas, restituendamque natium substantiam deperditam, aptiorem esse. Igitur qui hæc ita distinguet, facile intelliget, de quo calido natium agat Galenus, cum sanguinem, & semen, aut spiritum, aut aliquid aliud ex prædictis, scribit esse calidum innatum. Nam pueros, & alia quæ adhuc augentur corpora, plurimum habere calidi innati intelligimus, non quod seminis, & sanguinis, ex quibus factæ sunt partes, multum obtineant, ut Galenus sentit contra Lycum (nihil enim ex illis amplius est, conformato corpore) sed quod in illis abundet calida, & humida substantia insita singulis membris, & derelicta ex ipso sanguine & semine. Habent & illa plurimum calidi innati, id est sanguinis pituitosi, & benigni ac plurimum spiritus, quæ à corde, & hepate assidue gignuntur, mittunturque per uniuersum corpus. At hęc, & ventres dicuntur natura calidissimi: quia influente calore, & spiritu, sunt pleni. De eodem calido intelligendum est, quum dicimus cor esse fontem natium calidi, & motu calidi innati fieri uniuersas corporis actiones. Sed iam ad alia accedamus.

De fontibus caloris calidique natium. Cap. VII.

DE fontibus caloris, calidique natium nunc agendum esse iudico, ut intelligamus, unde natura hæc spargat in singulas partes, & medicum petere oporteat, quando illorum usus alicui membro est necessarius, quibusque locis potissimum sit succurrendum, dum calor patitur, labefactanturque illius vitio actiones partium corporis: quæ in re uariis etiam esse solet Galenus. Nam aliquando cor: aliquando uero non simpliciter ipsum cor, sed sinistrum eius ventriculum, fontem natium calidi ponit. Alibi uero, ut sexto de Morbis vulgaribus, duos fontes illius constituit, hepar, & cor. At in libro de semine, tertium addit fontem, nempe testes: quandoquidem aliter reddi ratio nequit, cur castrata animalia, frigidiora, pinguiora, debilioresque reddantur. Nam Aristotelis rationem alibi refellimus, qui putat, ideo debiliores illa fieri animalia, quod ablatis testibus remittatur cordis tensio. Nunc ad calidi fontes redeundo, constat illius calidi, quod uere innatum est, sanguinis scilicet, & seminis, quibus confectæ sunt partes corporis, nullum esse fontem: nec illius quidem qui insitus est singulis partibus, fons aliquis statui potest: quod sane clarius est, quam ut doceri debeat. Porro influentis calidi natium, recte cor, & in eo sinister ventriculum fons statuitur, quoniam præcipua materia huiusmodi calidi, est spiritus, quem in corde potissimum confici, & ab eo in corpus uniuersum spargi, nouimus. Eodem modo hepar fons alius esse dicitur, ubi sanguinem cum spiritu coniunctum, natium calidum nuncupamus: cum credatur sanguis in hepate gigni, qui per uenas, ut spiritus per arterias, in omnia membra fertur. Quid autem à testibus influat in corpus, an spiritus quidam calidi, an vis sola calorifica, nunc docere non instituo: nec an per uenas, vel arterias, vel seminalia uasa, an potius sine instrumento aliquo, ueluti Solis radij, mittatur quicquid ab eo emanat, compertum esse puto: Itaque ueri & primi calidi innati, nec fons, nec locus ullus est, cum amplius non sit alterius uero insiti, ab eo relictis, singulæ corporis partes loci sunt, fons uero nullus: influentis uero fontes sunt cor, hepar, & testes: cor tamen præcipuus fons, quoniam spiritus præcipuam vim in calefaciendo habet.

De vi & officijs caloris natium. Cap. VIII.

NATIVO calori, & calido hæc tribuit Galenus, quod animal ab initio fingat, deinde auget, & usque ad mortem nutriat, ac nutriendo, tandem perimat, roburque sit omnium facultatum, & vitalis etiam essentia, primum anime instrumentum, authorque omnium actionum, quæ in corpore fiunt, naturalium inquam, vitalium, & animalium: quando quidem etiam arterias, vi caloris natium moueri, libro tertio de Morb. vulgar. scribit. Eandem esse naturam nostram, & illam quæ regit solida corpora, imò ipsam anime substantiam, & facultatem esse, dicere solet. Inter omnia tamen natium caloris officia, censet idem author, illud primum esse, quod nos alit. Hæc & similia, de caloris, calidique natium vi, & officijs reperiuntur apud Galenum: quæ quomodo intelligenda sint, paucis expedire conabor, ne uni calido tribuamus, quod ad aliud fortè est referendum. Igitur ut nullus calor fingere, formareque animal potest, siquidem hoc formatrici facultati, eodem authore dandum est, sic illa profecto, sine calore nequit formare, perficereque suum

A sum
etia
bab
gni
get
qu
fit
tis
bie
fita
tur
calo
B ma
acce
& v
ti in
con
doc
neq
nan
uiu
tura
dist
quo
C tho
pus
prin
con
qui
cet
triti
calo
sui i
inte
tan
larg
D tibu
req
nen
qui
fitu
pter
dit
qui
infl
na
po
ter
E re o
gili
fiu
abf
tum
mif
calo
tur
nat